

La Sala

Rupit i Pruit

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Carretera BV-5208, km. 0,2 - Pla de Salarsa - Rupit
Emplaçament A l'entrada del nucli urbà de Rupit, damunt del pla de Salarsa i de la Conillera
Alçada: 887 m.s.n.m

Coordenades:

Latitud: 42.03025
Longitud: 2.45959
UTM Est (X): 455266
UTM Nord (Y): 4653276

Classificació

Número de fitxa 08901 - 123
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle XVII-XIX
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: Catàleg de béns a protegir de Rupit i Pruit.
També està regulat com a Àrea d'Expectativa Arqueològica pel mateix catàleg.
Data aprovació: dv., 23/05/2014 - 12:00
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. Cad.: 001104000DG55D

Fitxes associades:

[Pont de la Sala](#)

[Molí nou de la Sala](#)

Molí vell de la Sala

Font de la Sala

Roures de la Sala

Autoria de la fitxa

Adriana Geladó Prat

Data de registre de la fitxa:

dl., 07/12/2020 - 19:12

Descripció

Masia aïllada de grans dimensions, formada per diversos cossos adossats que li proporcionen una planta irregular. El volum principal presenta una coberta de teula àrab de quatre vessants, amb el carener paral·lel a la façana principal i un ràfec de llates i mènsules de fusta. Està distribuït en planta baixa i dos pisos, amb la façana principal orientada al sud-oest. La part central del parament compta amb un porxo a la planta baixa i dues galeries superposades als pisos superiors. El porxo s'obre a l'exterior mitjançant tres arcs carpanells adovellats i sostinguts amb pilars de pedra, amb els basaments i els capitells motllurats. Tenen les impostes gravades amb l'any 1871. L'espai interior del porxo està cobert amb tres petites voltes d'aresta separades amb arcs torals i protegeix el portal d'accés principal, que és anterior a les voltes i d'arc de mig punt adovellat, amb els brancals fets de carreus de pedra. Les galeries superiors estan formades per tres arcs carpanells cadascuna, bastits amb les mateixes característiques que els del porxo i que es van reduïnt en funció del nivell on es troben. La galeria de la primera planta està coberta amb un sostre de biguetes i revoltos, mentre que la del segon pis presenta un sostre embigat. Aquest mateix esquema de porxo i galeries es repeteix a l'extrem de ponent del parament, tot i que en aquesta ocasió tant els arcs com els pilars són arrebossats i bastits amb maons. Alhora, els arcs de la planta baixa estan reformats per guanyar espai tancat a l'interior. La resta d'obertures del parament són rectangulars, amb els brancals bastits amb carreus de pedra i les llindes planes monolítiques, exceptuant un finestral d'arc carpanell bastit amb pedra disposada a sardinell i un portal també d'arc carpanell bastit amb maons. Ambdues obertures estan situades al mig de la façana. De l'extrem de llevant destaca un gran rellotge de sol encastat al parament, amb el coronament ondulat, un sol central i un marc decorat amb motius florals. Adossat a la façana de ponent hi ha un volum rectangular amb teulada de dues vessants, destinat al bestiar. S'organitza en un únic nivell i compta amb obertures rectangulars emmarcades amb maons. A la banda de llevant hi ha un pati de planta allargada delimitat amb tres volums adossats, i tancat amb un portal rectangular de grans dimensions gravat amb l'any 1768. El volum que tanca el pati per l'oest és rectangular i amb una teulada de dues vessants que retalla la vessant de la teulada del volum principal. Està distribuït en planta baixa i dos pisos, i presenta obertures rectangulars emmarcades amb carreus de pedra. Les finestres tene els ampits motllurats. Dels dos volums que tanquen el pati per l'est destaca el davanter, utilitzat en origen com a pallissa. Té una coberta de teula àrab de dues vessants i un gran portal d'accés d'arc carpanell adovellat, amb els brancals fets de carreus. La construcció està bastida amb pedra sense treballar de diverses mides, lligada amb abundant morter i disposada de forma regular, amb les cantonades embellides amb carreus de pedra.

L'altra part destacable del conjunt està situada a la banda sud-est de la masia. Es tracta d'una antiga masoveria de planta rectangular, amb la coberta de teula àrab de dues vessants i el carener perpendicular a la façana principal, que està orientada a llevant. Consta de planta baixa i pis, amb obertures rectangulars. El portal principal té els brancals bastits amb carreus de pedra i la llinda de fusta. Les finestres, en canvi, combinen els emmarcaments de pedra amb els de maons. La construcció està bastida amb pedra desbastada de diverses mides, disposada de forma regular i amb les cantonades embellides amb pedra desbastada de majors dimensions. Al seu voltant compta amb diversos volums auxiliars adossats.

Història

Les primeres referències documentals relacionades amb la masia daten del segle XII. Posteriorment, en el fogatge de l'any 1497, apareix mencionat un personatge anomenat "En Sala" dins de la parròquia i terme de "Sant Johan de Fàbregues". A mitjans del segle XVI, en el fogatge de l'any 1553, apareix mencionat en "Gabriell Sala" dins del mateix terme i parròquia. A finals del segle XVIII, l'edifici apareix citat en diversos documents estudiats per mossèn Antoni Pladevall i datats l'any 1799.

Bibliografia

CROSAS, Carles; SOLÀ, Joan; DOMINGO, Gemma (2014). *Catàleg de béns a protegir. Text refós*. Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Rupit i Pruit. Consultat 12 novembre 2020, des de <https://dtes.gencat.cat/rpuportal/> Núm identificació R27.

CROSAS, Carles; SOLÀ, Joan (2014). *Catàleg de masies i cases rurals. Text refós*. Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Rupit i Pruit. Consultat 12 novembre 2020, des de <https://dtes.gencat.cat/rpuportal/> Núm. identificació M38.

IGLÉSIES, Josep (1979). *El fogatge de 1553. Estudi i transcripció*. Barcelona: Fundació Salvador Vives Casajuana, p. 455.

IGLÉSIES, Josep (1991). *El fogatge de 1497. Estudi i transcripció*. Col. Publicacions de la Fundació Salvador Vives Casajuana, 111-112. Barcelona: Fundació Salvador Vives Casajuana, p. 262.

NOGUERA, Antoni (1964). *Collsacabra*. Barcelona: Selecta, p. 247.

PARÉS I GANYET, Quirze (1985). *La despoblació rural i les masies del Collsacabra*. Barcelona: Fundació Salvador Vives Casajuana, p. 380, 386, 406, 453, 469.

SERRA I CLOTA, Assumpta (1993-1994). *Memòria de les campanyes de prospeccions arqueològiques en el sector Rupit-St Joan de Fàbregues*. Consultat 13 novembre 2020, des de <http://calaix.gencat.cat/handle/10687/428473>, p. 38, 103-104.

VINYETA, Ramon (1998). *Rupit. Guia turística*. Rupit: Mª Estrella Dorca i Aragonés, p. 114-115.

